

ORDE VAN DIENST

voor de

GOEDE VRIJDAG

18 april 2025

Het Witte Kerkje - Huis ter Heide

Afbeelding voorblad:

J. Kirk Richards - *Descent from the Cross, 2022*

Christ's followers lower him from the cross.

Voorganger	Ds. Ardin Mourik
Ouderling van dienst	Ria Niessen
Diaken	Bart Witzier
Orgel	Robbie Kammeijer
Koster	Danijela Cavka

Met medewerking van:

'l'Ensemble Spirituel' o.l.v. dirigent Maarten Koopman

Welkom in deze dienst

De soldaat die Jezus kruisigde

Wij sloegen hem aan 't kruis. Zijn vingers grepen
Wild om den spijker toen 'k den hamer hief –
Maar hij zei zacht mijn naam en: 'Heb mij lief –'
En 't groot geheim had ik voorgoed begrepen.

Ik wrong een lach weg dat mijn tanden knarsten,
En werd een gek die bloed van liefde vroeg:
Ik had hem lief – en sloeg en sloeg en sloeg
Den spijker door zijn hand in 't hout dat barstte.

Nu, als een dwaas, een spijker door mijn hand,
Trek ik een visch – zijn naam, zijn monogram –
In ied'ren muur, in ied'ren balk of stam,
Of in mijn borst of, hurkend, in het zand.

En antwoord als de menschen mij wat vragen:
'Hij heeft een spijker door mijn hand geslagen.'

Martinus Nijhoff, uit: Vormen (1924)

DIENST VAN DE VOORBEREIDING

Stiltemoment

Introituslied

Christus, der uns selig macht!
J.S. Bach

*Christus, der uns selig macht,
kein Bö's' hat begangen,
der ward für uns in der Nacht
als ein Dieb gefangen,
geführt für gottlose Leut,
und fälschlich verklaget,
verlacht, verhöhnt und verspeit,
wie denn die Schrift saget.*

Christus, die ons zalig maakt,
niets kwaads heeft gedaan,
die is voor ons in de nacht
als een dief gevangen,
voorgeleid aan goddeloze mensen
en vals beschuldigd,
uitgelachen, bespot en bespuwd,
zoals de Schrift zegt.

Vert. E. van Hengel

... we gaan staan

Groet en gebed

v. De Heer zal bij u zijn

a. De Heer zal u bewaren.

v. Laten wij bidden.

Bij U Heer, schuilen wij

in het onbarmhartig licht van deze dag.

Hoor ons, God, en blijf ons niet ver.

a. Hoor ons en kom ons te hulp!

- v. Gij, onze wal tegen nacht en ontij!
In uw handen, Heer, bevelen ook wij ons leven.

a. Hoor ons en kom ons te hulp!

- v. Behoed ons in de schaduw van uw vleugels
als wij hier waken en bidden
met Hem, uw Zoon –
als wij gedenken het lijden van Jezus,
uw zoon, onze Heer,
die tot in de dood aan U vasthield

a. Hoor ons en kom ons te hulp!

Amen

Zingen

Psalm 22: 1 en 4

Mijn God, mijn God, waarom verlaat Gij Mij

1 Mijn God, mijn God, waarom verlaat Gij mij
en blijft zo ver, ter-wijl ik tot U schrei,
en redt mij niet, maar gaat aan mij voor-bij?
Hoe blijft Gij zwijgen?
Mijn God, ik doe tot U mijn kreten stij-gen

4. Gij die mijn ogen 't levenslicht ontsloot,
 mij hebt geroepen uit de moederschoot,
 mij aan mijn moeders borst een rustplaats bood,
 voor kwaad beveiligd,
 Gij hebt mij U ten eigendom geheiligd.
 Gij, die alleen mijn God zijt en mijn Vader,
 blijf mij niet ver, want nu het onheil nadert
 helpt mij niet een.

... we gaan zitten

DIENTST VAN HET WOORD

Woord van inleiding

Schriftlezing

NBV21

Johannes 19: 1-3

Toen liet Pilatus Jezus geselen. De soldaten vlochten een kroon van doortakken, zetten die op zijn hoofd en deden Hem een purperen mantel aan. Ze liepen naar Hem toe en zeiden: 'Gegroet, koning van de Joden!', en ze sloegen Hem in het gezicht.

*Wer hat dich so geschlagen,
Mein Heil, und dich mit Plagen
So übel zugericht?
Du bist ja nicht ein Sünder
Wie wir und unsre Kinder,
Von Missetaten weißt du nicht.*

Wie heeft u zo geslagen,
mijn heil, en u met klappen
zo toegetakeld?
U bent toch geen zondaar
zoals wij en onze kinderen,
van misdaden weet u niets.

*Ich, ich und meine Sünden,
Die sich wie Körnlein finden
Des Sandes an dem Meer,
Die haben dir erreget
Das Elend, das dich schläget,
Und das betrübte Marterheer.*

Ik, ik en mijn zonden,
waarvan er zoveel zijn
als korrels zand bij de zee,
die zijn de oorzaak
van de ellende die u treft
en het bedroefde leger martelaren.

Vert. E. van Hengel

Pilatus ging weer naar buiten en zei: 'Ik zal Hem hier buiten aan u tonen om u duidelijk te maken dat ik geen enkel bewijs van zijn schuld heb gevonden.' Daarop kwam Jezus naar buiten, met de doornenkroon op en de purperen mantel aan. 'Hier is Hij, die mens,' zei Pilatus.

Zingen

Gezang 567b: 1, 2, 6 en 7

O hoofd vol bloed en wonden

Samenzang

1 O hoofd vol bloed en won-den,
be - dekt met smaad en hoon,
o hoofd zo wreed ge - schon-den,
uw kroon een door-nen-kroon,
o hoofd eens schoon en heer - lijk
en stra-lend als de dag,
hoe lijdt Gij nu zo deer - lijk!
Ik groet U vol ont - zag.

The musical score is written for a single voice part in treble clef, with a key signature of two sharps (F# and C#) and a 4/4 time signature. The melody is simple and hymn-like, with lyrics in Dutch. The score consists of eight lines of music, each with a corresponding line of lyrics. The final line ends with a double bar line.

Koor

2. O hoofd zo hoog verheven,
o goddelijk gelaat,
waar werelden voor beven,
hoe bitter is uw smaad!
Gij, eens in 't licht gedragen,
door engelen omstuwd,
wie heeft U zo geslagen
gelasterd en gespuwd?

Samenzang

6. Wanneer ik eens moet heengaan
ga Gij niet van mij heen,
laat mij dan niet alleen gaan
niet in de dood alleen.
Wees in mijn laatste lijden,
mijn doodsangst, mij nabij.
O God, sta mij terzijde,
die lijdt en sterft met mij.

Koor

7. Wees Gij om mij bewogen
en troost mijn angstig hart.
Voer mij uw beeld voor ogen,
gekruisigde, uw smart.
Dan zal ik vol vertrouwen,
gelovig en bewust,
uw aangezicht aanschouwen.
Wie zo sterft, sterft gerust.

Maar toen de hogepriesters en de gerechtsdienaars Hem zagen begonnen ze te schreeuwen: 'Kruisig Hem, kruisig Hem!' Toen zei Pilatus: 'Neem Hem dan mee en kruisig Hem zelf, want ik zie niet waaraan Hij schuldig is.' De Joden zeiden: 'Wij hebben een wet die zegt dat Hij moet sterven, omdat Hij zich de Zoon van God heeft genoemd.' Toen Pilatus dit hoorde, schrok hij hevig. Hij ging het pretorium weer in en vroeg aan Jezus: 'Waar komt U vandaan?' Maar Jezus gaf geen antwoord. 'Waarom zegt U niets tegen mij?' vroeg Pilatus. 'Weet U dan niet dat ik de macht heb om U vrij te laten of U te kruisigen?' Jezus antwoordde: 'De enige macht die u over Mij hebt, is u van boven gegeven. Daarom draagt degene die Mij aan u uitgeleverd heeft de meeste schuld.' Vanaf dat moment wilde Pilatus Hem vrijlaten. Maar de Joden riepen: 'Als u die man vrijlaat bent u geen vriend van de keizer, want iedereen die zichzelf tot koning uitroept pleegt verzet tegen de keizer.' Toen Pilatus dit hoorde, liet hij Jezus naar buiten brengen. Zelf nam hij plaats op de rechterstoel op het zogeheten Mozaïekterras, in het Hebreeuws Gabbata. Het was rond het middaguur op de voorbereidingsdag van Pesach. Pilatus zei tegen de Joden: 'Hier is Hij, uw koning.' Meteen schreeuwden ze: 'Weg met Hem, weg met Hem, aan het kruis met Hem!' Pilatus vroeg: 'Moet ik uw koning kruisigen?' Maar de hogepriesters antwoordden: 'Wij hebben geen andere koning dan de keizer!' Toen droeg Pilatus Hem aan hen over om Hem te laten kruisigen.

Muzikaal intermezzo

Crucifixus
A. Vivaldi

Crucifixus etiam pro nobis

Ook voor ons gekruisigd

sub Pontio Pilato:

onder Pontius Pilatus:

Passus, et sepultus est.

Hij leed en werd begraven.

Jezus werd weggevoerd; Hij droeg zelf het kruis naar de zogeheten Scheldplaats, in het Hebreeuws Golgota. Daar kruisigden ze Hem, met twee anderen, aan weerskanten één, en Jezus in het midden. Pilatus had een inscriptie laten maken die op het kruis bevestigd werd. Er stond op: 'Jezus van Nazaret, koning van de Joden'. Het stond er in het Hebreeuws, het Latijn en het Grieks, en omdat de plek waar Jezus gekruisigd werd dicht bij de stad lag, werd deze inscriptie door veel Joden gelezen. De hogepriesters van de Joden zeiden tegen Pilatus: 'U moet niet "koning van de Joden" schrijven, maar "Deze man heeft beweerd: Ik ben de koning van de Joden"'. 'Wat ik geschreven heb, dat heb ik geschreven,' was het antwoord van Pilatus.

ZingenGezang 189: 1, 2 - *LvdK '73***Mijn Verlosser hangt aan 't kruis**

1. Mijn Ver - los - ser hangt aan 't kruis,
hangt ten spot van sno - de sma - ders.
Zoon des Va - ders,
waar is toch uw al - macht thans,
waar uw god - de - lij - ke glans?

2. Mijn Verlosser hangt aan 't kruis,
en Hij hangt er mijnentwegen,
mij ten zegen.
Van de vloek maakt Hij mij vrij,
en zijn sterven zaligt mij.

Schriftlezing

NBV21

Johannes 19: 23-24

Nadat ze Jezus gekruisigd hadden, verdeelden de soldaten zijn kleren in vieren, voor iedere soldaat een deel. Maar zijn onderkleed was in één stuk geweven, van boven tot beneden. Ze zeiden tegen elkaar: 'Laten we het niet scheuren, maar laten we loten wie het hebben mag.' Zo moest in vervulling gaan wat de Schrift zegt: 'Ze verdeelden mijn kleren onder elkaar en wierpen het lot om mijn gewaad.' Dat is wat de soldaten deden.

Zingen

Gezang 189: 3-4 - *LvdK '73*

Mijn Verlosser hangt aan 't kruis

3. Mijn Verlosser hangt aan 't kruis.
Zou ik dan in droeve dagen
troost'loos klagen?
Als ik naar zijn kruis mij richt,
valt mijn eigen last mij licht.
4. Mijn Verlosser hangt aan 't kruis!
'k heb mij, Heer, voor dood en leven
U gegeven.
Laat mij dan in vreugd en pijn
met U in gemeenschap zijn.

Bij het kruis van Jezus stonden zijn moeder en haar zus, en Maria, de vrouw van Klopas, en Maria van Magdala. Toen Jezus zijn moeder zag staan, en bij haar de leerling van wie Hij veel hield, zei Hij tegen zijn moeder: 'Vrouw, dat is uw zoon,' en daarna tegen de leerling: 'Dat is je moeder.' Vanaf dat moment nam die leerling haar bij zich in huis.

Zingen

Lied: 558: 1, 8, 9 en 10

Jezus, om uw lijden groot

Samenzang*Koor*

8. Om de doornen van uw kroon,
om de geseling en de hoon,
roepen wij, o Mensenzoon,
Kyrie eleison.

Samenzang

9. Om uw kruis, Heer, bidden wij,
om de speerstoot in uw zij,
ga aan onze schuld voorbij,
Kyrie eleison. | 10. Heer, om uw vijf wonden rood,
om uw onverdiende dood,
smeken wij in onze nood,
Kyrie eleison. |
|---|--|

Schriftlezing

NBV21

Johannes 19: 28-30

Toen wist Jezus dat alles was volbracht, en om de Schrift geheel in vervulling te laten gaan zei Hij: 'Ik heb dorst.' Er stond daar een vat water met azijn; ze doopten er een spons in en brachten die, gestoken op een majoraantak, naar zijn mond. Nadat Jezus ervan gedronken had zei Hij: 'Het is volbracht.' Hij boog zijn hoofd en gaf de geest.

Stiltemoment

De Paaskaars wordt gedooft

Muzikaal intermezzo

In manus tuas
John Sheppard

*In manus tuas, Domine,
commendo spiritum meum.
Redemisti me Domine,
Deus veritatis.*

In Uw handen, o Heer,
beveel ik mijn geest.
U heeft mij verlost, o Heer,
God van waarheid

Het was voorbereidingsdag, en de Joden wilden voorkomen dat de lichamen op sabbat, en nog wel een bijzondere sabbat, aan het kruis zouden blijven hangen. Daarom vroegen ze Pilatus of de benen van de gekruisigden gebroken mochten worden en of ze de lichamen mochten meeneemen. Toen braken de soldaten de benen van de eerste die tegelijk met Jezus gekruisigd was, en ook die van de ander. Vervolgens kwamen ze bij Jezus, maar ze zagen dat Hij al gestorven was. Daarom braken ze zijn benen niet. Maar een van de soldaten stak een lans in zijn zij en meteen vloeide er bloed en water uit. Hiervan getuigt iemand die het zelf heeft gezien, en zijn getuigenis is betrouwbaar. Hij weet dat hij de waarheid spreekt en wil dat ook u gelooft. Dit gebeurde omdat de Schrift in vervulling moest gaan: 'Geen van zijn beenderen zal verbrijzeld worden.' Een andere schrifttekst zegt: 'Ze zullen hun blik richten op Hem die ze hebben doorstoken.'

Muzikaal intermezzo

Jesu meines lebens leben *Dietrich Buxtehude*

<i>Jesu, meines Lebens Leben</i>	Jezus, leven van mijn leven
<i>Jesu, meines Todes Tod,</i>	Jezus, dood van mijn dood
<i>der du dich vor mich gegeben</i>	die voor mij u hebt gegeven
<i>in die tiefste Seelennot</i>	in de diepste zielennoot
<i>in das äußerste Verderben</i>	in de uiterste verdorvenheid
<i>nur dass ich nicht möchte sterben</i>	zodat ik niet zou hoeven sterven
<i>tausend, tausendmal sei dir</i>	duizend, duizendmaal o Heer
<i>liebster Jesu, Dank dafür</i>	zij u daarvoor dank en eer

<i>Du, ach, du hast ausgestanden</i>	Ach, wat hebt u moeten verduren
<i>Lästerreden, Spott und Hohn</i>	lasteringen, spot en hoon
<i>Speichel, Schläge, Strick und Banden</i>	gespuug, slaag, valstrick en boeien
<i>du gerechter Gottes Sohn u,</i>	de rechtvaardige zoon van God
<i>Nur mich Armen zu erretten om mij,</i>	arme zondaar te redden
<i>von des Teufels Sündenketten</i>	van de ketenen van de duivel
<i>tausend, tausendmal sei dir</i>	Duizend, duizendmaal o Heer
<i>liebster Jesu, Dank dafür</i>	Zij u daarvoor dank en eer

<i>Du hast lassen Wunden schlagen</i>	U liet zich slaan en verwonden
<i>dich erbärmlich richten zu</i>	U liet zich erbarmelijk toetakelen
<i>um zu heilen meine Plagen</i>	om mijn kwalen te helen
<i>um zu setzen mich in Ruh</i>	om mij rust te geven ach,
<i>du hast zu meinem Segen ach,</i>	u hebt tot mijn zegen
<i>lassen dich mit Fluch belegen</i>	de vloek over u heen gehaald
<i>tausend, tausendmal sei dir</i>	Duizend, duizendmaal o Heer
<i>liebster Jesu, Dank dafür</i>	Zij u daarvoor dank en eer

<i>Man hat dich sehr hart verhöhnet</i>	Men heeft u verschrikkelijk gehoond
<i>dich mit großem Schimpf belegt</i>	u met beschimpingen overladen
<i>gar mit Dornen angekrönet</i>	zelfs met dorens gekroond
<i>was hat dich darzu bewegt?</i>	Waarom hebt u dat laten gebeuren?
<i>Dass du möchtest mich ergötzen</i>	U wilde dat ik u zou toebehoren
<i>mir die Ehrenkron aufsetzen</i>	en hebt mij de erekroon opgezet!
<i>Tausend, tausendmal sei dir</i>	Duizend, duizendmaal o Heer
<i>liebster Jesu, dank dafür</i>	Zij u daarvoor dank en eer

<i>Ich, ich danke dir von Herzen</i>	Ja, ik dank u van harte
<i>Jesu, vor gesamte Not</i>	Jezus, voor al die nood
<i>vor die Wunden, vor die Schmerzen</i>	voor de wonden, voor de smarten
<i>vor den herben, bittren Tod</i>	voor de bittere, bange dood

vor dein Zittern, vor dein Zagen

voor uw angst en voor uw beven

vor dein tausendfaches Plagen

voor uw duizendvoudige pijn

Tausend, tausendmal sei dir

Duizend, duizendmaal o Heer

liebster Jesu, Dank dafür

Zij u daarvoor dank en eer

Schriftlezing

NBV21

Johannes 19: 38-42

Na deze gebeurtenissen vroeg Josef van Arimatea – die een leerling van Jezus was, maar uit angst voor de Joden in het geheim – aan Pilatus of hij het lichaam van Jezus mocht meenemen. Pilatus gaf toestemming en Josef nam het lichaam mee. Nikodemus, die destijds 's nachts naar Jezus toe gegaan was, kwam ook; hij had een mengsel van mirre en aloë bij zich, wel honderd litra. Ze wikkelden Jezus' lichaam met de balsem in linnen, zoals gebruikelijk is bij een Joodse begrafenis. Bij de plaats waar Jezus gekruisigd was lag een tuin, en daar was een nieuw graf, waarin nog nooit iemand begraven was. Omdat het voor de Joden voorbereidingsdag was en dat graf dichtbij was, legden ze Jezus daarin.

Enkele meditatieve woorden

Stilte

DIENTST VAN DE GEBEDEN

Gebeden met gezongen responsie Lied 368d

Houd mij in le - ven, wees Gij mijn red - ding

steeds weer zoe - ken mijn o - gen naar U.

Dankgebed, stil gebed, besloten met:

Onze Vader die in de hemelen zijt.
Uw naam worde geheiligd.
Uw koninkrijk kome.
Uw wil geschiede,
gelijk in de hemel also ook op de aarde.
Geef ons heden ons dagelijks brood.
En vergeef ons onze schulden,
gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren.
En leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van de boze.
Want van U is het koninkrijk
en de kracht en de heerlijkheid,
tot in eeuwigheid.
Amen.

... we gaan staan

Zingen

Lied: 590

Nu valt de nacht

1 Nu valt de nacht. Het is vol-bracht:
de Heer heeft heel zijn le - ven
voor het men-se - lijk ge-slacht
in Gods hand ge - ge - ven.

2. De wereld gaf
Hem slechts een graf,
zijn wonen was Hem zwerven;
al zijn onschuld werd Hem straf
en zijn leven sterven.

3. Hoe slaapt Gij nu,
die men zo ruw
aan 't kruishout heeft gehangen.
Starre rotsen houden U,
rots des heils, gevangen.

4. 't Is goed, o Heer,
Gij hoeft de eer
van God niet meer te staven.
Leggen wij ons bij U neer,
in uw dood begraven.

5. Hoe wonderlijk
uitzonderlijk
een sabbat is gekomen:
eens voor al heeft Hij het juk
van ons afgenomen.

Slotgebed

- v. In uw handen, Heer,
bevelen ook wij ons leven.
 - a. In uw handen, Heer, bevelen wij ons leven.**
 - v. In uw hoede bevelen wij elkaar aan.
In uw liefde geven wij ook elkaars leven over.
 - a. In uw handen, Heer, bevelen wij ons leven.**
 - v. Laten wij waken en bidden
dat uw liefde ook ons zal vinden en bewaren.
 - a. Behoed en bewaar ons in uw liefde.**
 - v. Dat wij niet eindigen in het duister,
maar in de nacht voor ons allen een licht opgaat
en alle dingen worden goedgemaakt.
 - a. Leid ons door het duister naar uw licht.**
- Amen**

De lichten gaan uit

De Paaskaars wordt de kerk uit gedragen

We gaan in stilte

Van Goede Vrijdag gaan we via de Stille zaterdag op naar Paasmorgen. Dan zullen we met stem en instrument feestelijk en uitbundig de opstanding van de Heer vieren.

Paasmorgen 10:00 uur - voorganger ds. Ardin Mourik

Met orgel en trompet - *Robbie Kammeijer (organist) en Gerard van Schaik (trompettist)*

*Mocht u behoefte hebben aan een gesprek of bezoek, u kunt altijd contact opnemen met
Ds. Ardin Mourik, 0631748529 / ardinmourik@gmail.com*